

OKRESNÍ KNIHOVNA
BIBLIOTEKA POWIATOWA
▼ KARVINÉ

=====

K A L E N D A R I U M

ROCZNIK KULTURALNO -
SPOŁECZNYCH
I POLITYCZNYCH
NA ROK 1 9 8 9

+++++

K A R V I N Á 1988

KN II 14147

KN 14147

K 107/98
1,00

R - Regionalne
C - Czechosłowacja
Ś - Światowa
P - Polska

STYCZEŃ

1. 1. - ogłoszenie Słowackiej Socjalistycznej
1969 nej Republiki - CSRS państwem fe-
deratywnym 20 C
6. 1. - zm. Josef Dobrovský, czeski filo-
1829 zof, historyk, twórca slawistyki,
językoznawca
/ur. 17.8.1753/ 160 C
6. 1. - zm. Johann Gregor Mendel, przy-
1884 rodnik czeski, twórca teoretycz-
nych podstaw współczesnej gene-
tyki
/ur. 22.7.1822/ 105 C
15. 1. - ur. się Stanisław Wyspiański, dra-
1869 matopisarz, poeta, malarz i refor-
mator teatru
/zm. 28. 9.1907/ 120 P
19. 1. - ur. się Edgar Allan Poe, postępowy
1809 amerykański pisarz i poeta
/zm. 7.10.1849/ 180 S
19. 1. - ur. się Paul Cézanne, malarz fran-
1839 cuski
/zm. 23.10.1906/ 150 S
21. 1. - zm. Włodzimierz Iljicz Lenin, twórca
1924 leninizmu, największy przywódca pro-
letariatu światowego, założyciel
pierwszego państwa socjalistycznego
/ur. 22.4.1870/ 65 S
24. 1. - ur. się Stanisław Grochowiak, poeta,
1934 prozaik, publicysta, scenarzysta
filmowy
/zm. 2.9.1976/ 55 P

26. 1. -- zm. Xawery Dunikowski, wybitny ma-
1964 larz i rzeźbiarz, twórca "Głów Wa-
welskich", "Macierzyństwa", "Kobiet
brzemiennych" ...
/ur. 24.11.1875/ 25 P
28. 1. -- ur. się w Dąbrowie pod Karwiną
1904 Ernest Berger, nauczyciel szkół
średnich w Polsce, dyrygent chorów
polskich na Zgółziu /"Jedność",
"Chór Towarzystwa Nauczycieli Pol-
skich"/
/zm. 28.5.1958/ 85 R

LUTY

8. 2. -- ur. się Dmitrij Mendelejew, chemik
1834 rosyjski, twórca okresowego układu
pierwiotników
/zm. 2.2.1907/ 155 S
12. 2. -- zm. Immanuel Kant, filozof nie-
1804 miecki
/ur. 22.4.1724/ 185 S
12. 2. -- ur. się Charles Robert Darwin,
1809 przyrodnik angielski, twórca
pierwszej nowoczesnej teorii
ewolucji
/zm. 19.4.1882/ 180 S
18. 2. -- zm. Michelangelo Buonarroti, /Michał
1564 Anioł/, włoski malarz, rzeźbiarz,
architekt i poeta, jeden z najwięk-
szych artystów renesansu
/ur. 6.3.1475/ 425 S

20. 2. - ur. się Jarosław Iwaszkiewicz,
1894 wybitny polski prozaik-poeta,
eseista, krytyk muzyczny
/zm. 2.3.1980/ 95 P

MARZEC - Miesiąc Książki

2. 3. - ur. się Bedřich Smetana, wybitny
1824 kompozytor czeski
/zm. 12.5.1884/ 165 C
2. 3. - zm. Ludwik Tadeusz Waryński,
1889 założyciel pierwszej w Polsce
partii rewolucyjnej - Prole-
tariat
/ur. 24.9.1856/ 100 P
6. 3. - ur. się Stanisław Jerzy Leś,
1909 polski poeta i satyryk
/zm. 7.5.1966/ 80 P
8. 3. - Międzynarodowy Dzień Kobiet
14. 3. - ur. się Albert Einstein, fizyk
1879 amerykański, twórca teorii
względności
/zm. 18.4.1955/ 110 S
17. 3. - ur. się w Będowicach Dolnych
1879 Józef Kiedron, inż., działacz
społeczny i polityczny, współ-
założyciel pierwszej polskiej
szkoły górniczej na Śląsku Cie-
szyńskim w Dąbrowie
/zm. 25.1.1932/ 110 R

23. 3. - ur. się w Bystrzycy nad Olzą Karol
1894 Śliwka, działacz ruchu zawodowego,
spółdzielczego, młodzieżowego,
polskiego i czechosłowackiego ru-
chu robotniczego, redaktor "Głosu
Robotniczego"
/zm. 19.3.1945 w obozie
koncentracyjnym Mauthausen/ 95 R
25. 3. - zm. Leon Schiller, inscenizator
1954 i reżyser polski
/ur. 14.3.1887/ 35 P
26. 3. - zm. w Gnojniku Jan Kubisz, poeta
1929 ludowy, działacz odrodzenia naro-
dowego na Śląsku Cieszyńskim,
autor wiersza "Do Olzy" /Pły-
niesz Olzo/
/ur. 24.1.1848/ 60 R
27. 3. - ur. się w Końskiej Jerzy Jan Burek,
1874 inż. hutniczy i gorniczy, działacz
społeczny
/zm. 9.2.1939/ 115 R
28. 3. - Dzień Nauczyciela
/rocznica urodzin J.A. Komen-
skiego/
28. 3. - ur. się Bohumil Hrabal, pisarz
1914 czeski, autor świetnych grotes-
kowych nowel 75 C
30. 3. - ur. się Paul Verlaine, poeta
1844 francuski, jeden z głównych
tworcow symbolizmu
/zm. 8.1.1896/ 145 S

KWIECIEŃ

1. 4. - ur. się Nikołaj Wasiljewicz Gogol,
1809 pisarz i dramaturg rosyjski
/zm. 4.3.1852/ 180 Ś
3. 4. - zm. Juliusz Słowacki, czołowy
1849 polski poeta okresu romantyzmu
/ur. 4.9.1809/ 140 P
4. 4. - ur. się Jerzy Cieniec, prezes
1834 Towarzystwa Rolniczego i poseł,
działacz społeczny nazywany
"krolem polskim"
/zm. 5.4.1913/ 155 R
8. 4. - zm. Helena Modrzejewska, polska
1909 aktorka dramatyczna
/ur. 12.10.1840/ 80 P
19. 4. - zm. lord Byron /George Gordon
1824 Byron/, poeta angielski, jeden
z czołowych twórców europejs-
kiego romantyzmu
/ur. 22.1.1788/ 165 Ś
21. 4. - zm. w Cieszynie Józef Londzin,
1929 historyk, poseł, działacz spo-
łeczny i narodowy, współzało-
życiel Macierzy Szkolnej Księ-
stwa Cieszyńskiego
/ur. 3.2.1863/ 60 R
23. 4. - ur. się William Szekspir, an-
1564 gielski dramatopisarz, poeta,
największy dramaturg świata
/zm. 23.4.1616/ 425 Ś

28. 4. - ur. się Jan Izydor Sztandynger,
1904 poeta, satyryk, autor sztuk dla
teatrów lalek
/zm. 12.9.1970/ 85 P

MAJ

1. 5. - Święto Pracy
1. 5. - zm. Antonín Dvořák, jeden z naj-
1904 wybitniejszych kompozytorów czes-
kich
/ur. 8.9.1841/ 85 C
2. 5. - zm. Leonardo da Vinci, włoski
1519 malarz, architekt, rzeźbiarz,
jeden z największych artystów
renesansu
/ur. 15.4.1452/ 470 Ś
3. 5. - ur. się w Łazach Karol Berger,
1894 nauczyciel, działacz społeczny
i kulturalny, autor wielu sztuk
teatralnych
/zm. 30.8.1953/ 95 R
5. 5. - ur. się Stanisław Moniuszko,
1819 kompozytor polski
/zm. 4.6.1872/ 170 P
9. 5. - Dzień Zwycięstwa
9. 5. - Święto Narodowe CSRS
12. 5. - założona Akademia Krakowska
1364 /Uniwersytet Jagielloński/ 625 P

12. 5. - zm. Bedřich Smetana, kompozytor
1884 czeski, twórca narodowego stylu
w muzyce czeskiej
/ur. 2.3.1824/ 105 C

20. 5. - ur. się Honoré de Balzac, jeden
1799 z najwybitniejszych pisarzy
francuskich
/zm. 18.8.1850/ 190 Ś

CZERWIEC

1. 6. - Międzynarodowy Dzień Dziecka

5. 6. - Światowy Dzień Ochrony
Środowiska

6. 6. - ur. się Aleksander Puszkina,
1799 największy rosyjski poeta
romantyczny
/zm. 10.2.1837/ 190 Ś

13. 6. - ur. się Jan Lechoń, poeta,
1899 satyryk, eseista, współzałożyciel grupy poetyckiej
"Skamander"
/zm. 8.6.1956/ 90 P

14. 6. - największa katastrofa górnicza
1894 Zagłębia Ostrawsko-Karwińskiego,
na skutek wybuchów gazu zginęło
w podziemiach karwińskiej kopalni
Franciszka 235 górników 95 R

22. 6. - zm. w Trzyńcu Janusz Gaudyn,
1984 dr nauk medycznych, aforysta,
fraszkopisarz, poeta
/ur. 25.2.1935/ 5 R

22. 6. - ur. się Michał Choromański,
1904 prozaik, autor sztuk scenicz-
nych
/zm. 24.5.1972/ 85 P
26. 6. - zm. Paweł Oszelda, działacz
1864 cieszyńskiej Wiosny Ludów
/ur. 16.2.1823/ 125 R

LIPIEC

1. 7. - Wybuch I wojny światowej 85 Ś
1914
4. 7. - zm. Maria Curie - Skłodowska,
1934 fizyk i chemik, wielka uczona
polska pracująca we Francji,
współodkrywczyni polonu i jodu
/ur. 7.11.1867/ 55 P
15. 7. - ur. się Jacek Malczewski,
1854 wybitny malarz polski
/zm. 8.10.1929/ 135 P
15. 7. - zm. Antoni Czechow, wybitny
1904 rosyjski pisarz realistyczny
/ur. 29.1.1860/ 85 Ś
21. 7. - ur. się Ernest Hemingway,
1899 wybitny powieściopisarz,
nowelista amerykański, lau-
reat Nagrody Nobla
/zm. 2.7.1961/ 90 Ś
22. 7. - Święto Odrodzenia Polski
22. 7. - ogłoszony Manifest Lipcowy 45 P

23. 7. - zm. Wojciech Bogusławski,
1829 aktor, dramatopisarz i pe-
dagog polski, zwany ojcem
sceny polskiej
/ur. 9.4.1757/ 160. P

SIERPIEŃ

1. 8. - rozpoczął się Powstanie
1944 Warszawskie
/stłumione 2.10.1944/ 45 P
4. 8. - ur. się Witold Gombrowicz,
1904 prozaik, eseista, autor sztuk
scenicznych, felietonista
/zm. 26.7.1969/ 85 P
28. 8. - ur. się Johann Wolfgang Goethe,
1749 wybitny poeta niemiecki
/zm. 22.3.1832/ 240 S
29. 8. - rozpoczęło się Słowackie
1944 Powstanie Narodowe 45 C

WRZESIEŃ

1. 9. - Światowy Dzień Pokoju
/wybuch II wojny światowej/
1. 9. - Faszystowskie Niemcy zaatakowały Polskę, początek 2. wojny światowej
1939 50 S
50 P
4. 9. - ur. się Juliusz Słowacki,
1809 czołowy przedstawiciel roman-
tyzmu polskiego
/zm. 3.4.1849/ 180 P

9. 9. - Dzień Górnika
11. 9. - zm. Wacław Olszak /jako pierwsza
1939 ofiara okupacji hitlerowskiej na
Zaolziu wśród inteligencji pols-
kiej/, lekarz, działacz narodowy
i społeczny, burmistrz Karwiny,
przyczynił się do rozwoju szkol-
nictwa Macierzy Szkolnej
/ur. 29.5.1868/ 50 R
13. 9. - ur. się Julian Tuwim, poeta polski,
1894 współtwórca grupy Skamander
/zm. 27.12.1953/ 95 P
18. 9. - zm. Stanisław Ignacy Witkiewicz,
1939 pisarz, malarz, filozof i główny
wyraziciel katastrofizmu w lite-
raturze polskiej
/ur. 24.2.1885/ 50 P
21. 9. - Dzień Prasy, Radia i Telewizji
23. 9. - otwarcie polskiego Gimnazjum
1909 im. J. Słowackiego w Orłowej 80 R
25. 9. - w Żywocicach odsłonięto pomnik,
1949 dłuta Fr. Świdra ku czci roz-
strzelanych ofiar 40 R

PAŹDZIERNIK

- 2.10. - ur. się Mahátma Gandhi, wielki
1869 filozof i pracownik pokojowy,
przywódca ruchu narodowowyzwo-
lenczego ludu indyjskiego
/zm. 30.1.1948/ 120 S

- 4.10. - zm. Rembrandt Harmensz van Rijn,
1669 holenderski malarz i grafik,
jeden z najwybitniejszych
tworców w dziejach sztuki
/ur. 15.7.1606/ 320 S
- 6.10. - ur. się Marią Dąbrowska,
1889 polska powiesciopisarka
/zm. 19.5.1965/ 100 P
- 9.10. - połączenie powiatowych orga-
1949 nizacji PZKO w jeden Związek
z siedzibą w Czeskim Cieszynie 40 R
- 9.10. - ur. się w Łazach Karol Piegza,
1899 gornik, nauczyciel, malarz,
fotografik, prozaik, folklo-
rysta, współzałożyciel SLA
PZKO
/zm. 3.2.1988/ 90 R
- 12.10. - Dzień Wojska Polskiego
- 14.10. - ur. się Stefan Żeromski,
1864 nowelista i powiesciopisarz
polski
/zm. 20.11.1925/ 125 P
- 16.10. - zm. Fryderyk Chopin, pianista,
1849 największy kompozytor polski
/ur. 22.2.1810/ 140 P
- 20.10. - ur. się Jean Arthur Rimband,
1854 francuski poeta, przedstawi-
ciel symbolizmu
/zm. 10.11.1891/ 135 S

LISTOPAD

- 7.11. - ur. się Józef Chełmoński, wybitny
1849 polski malarz realistyczny
/zm. 6.4.1914/ 140 P
- 10.11. - ur. się Friedrich Schiller,
1759 niemiecki poeta, pisarz dramaty-
czny, krytyk literatury
/zm. 9.5.1805/ 230 S
- 11.11. - Polska odzyskała niepodległość
1918 po 123-letnim okresie niewoli 71 P
- 30.11. - ur. się Andrzej Kuśniewicz, poeta,
1904 prozaik, pracownik wydawnictw i
polskich placówek dyplomatycznych
85 P

GRUDZIEŃ

- 15.12. - ur. się Ludwik Zamentof, lekarz,
1859 poliglota, twórca języka esperanto
/zm. 14.4.1917/ 130 P
- 17.12. - zm. Zofia Nałkowska, powieścio-
1954 pisarka i eseistka, reprezentantka
prozy realistyczno-psychologicznej
okresu międzywojennego
/ur. 10.11.1884/ 35 P
- 24.12. - w Cz.Cieszynie ukazał się pierwszy
1949 numer "Zwrotu" miesięcznika kul-
turalno-oświatowego PZKO, pod re-
dakcją Pawła Kubisza 40 R

28.12. - zm. Stanisław Estreicher,
1939 historyk prawa, publicysta,
bibliograf, kontynuator Bi-
bliografii Polskiej
/ur. 26.11.1869/

50 P

Książnica Cieszyńska

KN II 14147

Kalendarium rocznic kulturalno-
społecznych i politycznych na
rok 1989

Opracowanie: Oddział Literatur
Narodowych Biblioteki Powiatowej
w Karviné

Nakład: 200 egzemplarzy,

Powielono: Zarząd Główny PZKO
Český Těšín